

میراث شهری

ملموس و ناملموس

پژوهشکده نوین شهر معنوی نامن

(گروه معماری و شهرسازی)

با مقدمه

سید محمد بهشتی

ساسان نوروزی

آیدا خالقی، سپیده شهامتی، پریسا شادلو

سال نشر ۱۴۰۱

سرشناسه: پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن. گروه پژوهشی معماری و شهرسازی
عنوان و نام پدیدآور: میراث شهری: ملموس و ناملموس/گردآوران ساسان نوروزی (و دیگران):
با مقدمه سیدمحمد بهشتی؛ ویراستار علمی وحید توسلی، حمیدرضا محروقی؛ [به سفارش]
پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن، گروه پژوهشی معماری و شهرسازی.

مشخصات نشر: مشهد: گفتمان شهر، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۱۷ص.

فروست: گفتمان شهر؛ ۵. گروه پژوهشی معماری و شهرسازی؛ ۲.

شابک: ۹۹۴۶۷-۵-۶-۶۲۲-۹۷۸-۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: گردآوران ساسان نوروزی، آیدا خالقی، سپیده شهامتی، پریسا شادلو.

موضوع: آثار فرهنگی

Cultural property موضوع:

موضوع: معماری منظر شهری

Urban landscape architecture موضوع:

شناسه افزوده: نوروزی، ساسان، ۱۳۴۹-، گردآورنده

شناسه افزوده: بهشتی، سیدمحمد، ۱۳۳۰- مقدمه نویس

شناسه افزوده: توسلی، وحید، ۱۳۵۹-، ویراستار

شناسه افزوده: محروقی، حمیدرضا، ۱۳۴۹-، ویراستار

رده بندی کنگره: CC۱۳۵

رده بندی دیویی: ۶۹۳۶۳

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۸۳۷۵۶

میراث شهری (ملموس و ناملموس)

پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن (گروه پژوهشی معماری و شهرسازی)

گردآوران: ساسان نوروزی، سپیده شهامتی، آیدا خالقی، پریسا شادلو

ویراستار علمی: وحید توسلی، حمیدرضا محروقی

واقعیت افزوده (AR): محمود کرامتیان، مهدی محروقی

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: دقت

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

ISBN: 978-622-99467-5-6

شابک: ۹۹۴۶۷-۵-۶-۶۲۲-۹۷۸

مشهد، سناباد ۴۱، تقاطع ابو سعید ابوالخیر (سمت راست)، پلاک ۳۴

تلفن: ۰۵۱-۳۸۰۶۱

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

فصل اول: میراث شهری

- ۳-۲-۲. شناخت ارزش های ناملموس ۹۴
- ۴-۲-۲. تلفیق ارزش های میراث ناملموس ۹۵
- ۵-۲-۲. مستندنگاری و ارزیابی اثرات ۹۶
- ۶-۲-۲. تداوم میراث از گذشته تا به امروز ۹۷
- ۷-۲-۲. نقش میراث ناملموس ۹۸
- ۸-۲-۲. درک میراث ناملموس ۹۸
- ۹-۲-۲. بازتعریف نقش مدیران شهری ۹۹
- ۱۰-۲-۲. نقشه نگاری فرهنگی میراث ناملموس ۹۹
- منابع و مأخذ ۱۰۳

- ۱- تعاریف میراث شهری ۱۱
- ۲- انواع ارزش های میراث شهری ۱۷
- ۳- حفاظت از میراث شهری ۲۱
- ۴- مدیریت میراث شهری ۳۱
- ۴-۱- رشد تصاعدی شهرنشینی در مقیاس جهانی ۳۷
- ۴-۲- نگرانی های محیط زیستی و پایداری توسعه شهری ۳۸
- ۴-۳- اثرات تغییر اقلیم ۴۶
- ۴-۴- تمرکززدایی و اقتصاد شهری ۵۱
- ۴-۵- رشد صنعت گردشگری ۵۸
- ۴-۶- مدیریت میراث شهری به کمک مشارکت مردمی ۶۶

فصل دوم: میراث فرهنگی ناملموس

- ۱- میراث فرهنگی ناملموس ۷۳
- ۱-۱- ویژگی های میراث فرهنگی ناملموس ۷۷
- ۱-۲- قلمرو میراث فرهنگی ناملموس ۷۷
- ۱-۳- نمونه های میراث فرهنگی ناملموس در ایران ۷۹
- ۱-۴- حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس ۸۳
- ۲- میراث شهری ناملموس ۸۹
- ۲-۱- ارزش های میراث شهری ناملموس ۹۰
- ۲-۲- میراث ناملموس و روند شهرنشینی ۹۳

سخن ناشر

شهر هم‌داستان و مقارن با تمدن و مدنیت است. شهر آینه هئیت و حافظه است، بستر و سازنده عنصر ارتباط و هویت مشترک مالی خود است.

امروزه شهرها دچار کژتابی ذهنی و زبانی از مساله توسعه انسانی است. آسیب‌هایی که اول در کسوت نظریه و فرضیه آفتابی شدند و کم‌کم سراز وادی عمل درآوردند و چهره شهر و زندگی شهری را تغییر دادند. صورت شهرهای امروز از سیرت نگاه‌ها و رویکردهای اشتباه ما عمران و آبادانی مخدوش شده است. پس برای تغییر و اصلاح این رویکردها باید گفتمان و طرحی نو در انداخت. انتشارات گفتمان شهر با این نیت متولد شد و بالید.

یکی از طرح‌های پژوهشی پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن دوین و ترجمه کتاب میراث شهری است و مباحث آن ربط و نسبت مستقیمی با کتاب نقشه‌نگاری فرهنگی دارد که پیش از این توسط انتشارات «گفتمان شهر» چاپ شده است. توجه روزافزون به موضوع میراث شهری به عنوان سازنده حافظه و شخصیت شهرها که در بسیاری از کنوانسیون‌های بین‌المللی به آن پرداخته شده در طراحی تارچوب‌های این کتاب نقش داشته است.

میراث شهری تفسیری مردمی از آثار، مکان‌ها، کانون‌ها، مناسک آداب و رسوم، باورها و تجارب بشری است که در پیوند زمینه‌مند با ساکنان یک شهر ایجاد شده و نشانه‌ای از بازشناسی فضاهای هویتی است که از نسلی به نسل دیگر در جامعه منتقل می‌شود. لایه‌هایی به میراث یک شهر را می‌سازند، همان ویژگی‌هایی که باعث تمایز

مورفولوژی و ژنوم و ساختار یک شهر از دیگر شهرها می‌شود.

در این کتاب، میراث شهری براساس ارزش‌های ملموس و ناملموس مورد تدقیق قرار گرفته و در نهایت یافته‌های این کتاب ناظر بر این است که بدون مشارکت مردمی امکان شناخت این ارزش‌ها و تداوم میراث از گذشته تا به حال و استمرار آن در آینده وجود ندارد. از این‌رو استفاده از روش‌ها، استانداردها، ابزارهای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مورد نیاز جهت مشارکت مردمی را معرفی و تشریح کرده است.

نشر گفتمان شهر امید دارد، توجه مدیران و سیاست‌گذاران را به مقوله میراث شهری، به عنوان رویکردی پایدار در سیاست‌گذاری فرهنگی و برنامه‌ریزی شهری جلب کند، تا از این رهگذر بتوان سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی را برای افزایش حس تعلق شهروندان به شهر، کشور و این بازارآفرینی و زنده کرد.